

ook de meest nuchtere deelnemer te overtuigen, en de omgeving (de Blankaart te Diksmuide en het K.A.J.-domein te Dworp), met prachtig natuurschoon, droeg daar niet minder toe bij. Drs. H.J.H. Brentjens, hoofdredakteur van het Nederlandse maandblad Dux, mevrouw dra. H.M. Dresen-Coenders, redaktrice van hetzelfde blad, en drs. J.G. Wellen van het Instituut voor Psychische Hygiëne te Utrecht, behandelden ieder op een aparte wijze het thema van de weken. Geen van de drie sprekers heeft ook maar in een onderdeel hetzelfde naar voor gebracht. Als jonge mensen hebben wij te maken met een diversiteit van factoren in een wereld die voortdurend verandert; de vaste punten waarop men vroeger kon terugvallen, zijn verdwenen en vervangen door een relativiteit die voorlopig geen vaste aangrijpingspunten biedt. De verhoudingen binnen het gezin zijn veel minder gestructureerd en sterk gewijzigd. Dit werd meesterlijk behandeld door mevrouw R. Mullenders-van Steen (Maastricht) voor een van de groepen, terwijl voor de andere groepen een niet minder geslaagd forum optrad. Vragen over echtscheiding, celibaat, verkering en geboorteregeling werden grondig besproken.

De eukumenische akties, de toenadering tussen de kerken en de toenadering tussen gelovigen en buitenkerkelijken is een van de verblijdende positieve punten in onze dynamische wereld; de ander is niet langer een vijand, maar een medemens. Hierover konden de deelnemers van gedachten wisselen met Dominee Schneider (Friesland) en pater Dr. Rigobert Koper (Noord-Holland), die beiden uit een heel ander standpunt de zaak schitterend benaderden.

In de Nederlanden evolueert ook heel wat in de verhoudingen. De Noordnederlanders kunnen nu vrijer kennis nemen met de Vlaamse beweging, van welke gelegenheid ze, onder leiding van Mr. A. Roosens en Mr. W. Martens, ook een ruim gebruik maakten; maar het belangrijkste aspect is misschien wel de tendens naar kulturele integratie in het Nederlandse taalgebied, waarmee men zowel in Nederland als in België de laatste tijd druk doende is, o.m. via de oprichting van een bestendig sekretariaat voor kulturele integratie; die tendens bleek o.m. uit de inleidingen die we mochten beluisteren van mr. H. Dobbeltsteyn, directeur van de kulturele raad van Nederlands Limburg, van Dr. M. Van Haegendoren en van Dr. Henk Waltmans, directeur van het Europahuis te Borgharen (Maastricht). Dr. Van Haegendoren vreesde echter dat van hogerhand de kulturele integratie is vastgelopen.

Ook de filmkunst kon niet ontbreken op deze weken; maar de moderne muziek paste evenzeer uitstekend in het geheel. De jongelui gingen totaal op in de spannende voordrachten en illustraties over Orff, geleid door Jos Wuytack en Kamiel Cooremans.

Bijzonder knap was het optreden van Julien Schoenaerts met „De Kleine Prins“ van Antoine de Saint-Exupéry.

Deze weken waren uniek; ze waren tegelijk van een hoogstaand gehalte. Het waren ook vakantieperiodes, waarbij de jongeren genoten van vrijheid, sport en ekskursies (o.m. naar Frans-Vlaanderen). Wat ons telkens weer opvalt, als wij met Noordnederlanders in Frans-Vlaanderen komen, is de onverwachte belangstelling (misschien als curiosum?) voor het voordien onbekende gebied en onbekende problemen.

Voor ieder die aan zo'n week deelnam, waren het onvergetelijke dagen. Noord en Zuid, kerkelijk en buitenkerkelijk bespraken gemeenschappelijke problemen, waarbij niemand meer dacht aan eventuele verschillen. Kulturele integratie kan alleen tot stand gebracht worden, als ook de mensen uit de betrokken gebieden vooroordelen laten varen en met elkaar leven. Dit is de speciale opzet van deze weken.

Dr. J.J. Lehembre

□

„De Gazette van Detroit“ gouden jubileum!

In honderden Vlaamse families klinkt de naam Detroit zeer vertrouwd in de oren. In of bij deze Amerikaanse stad wonen familieleden, vrienden of kennissen van hen.

Te Detroit is inderdaad de sterkste Vlaamse nederzetting van de Verenigde Staten gevestigd. Men schat het aantal Vlaamse emigranten en hun atstammelingen op 35.000; ongeveer de bevolking van een provincie stad dus. Dat is op het eerste gezicht een indrukwekkend aantal, maar laten we niet vergeten dat de stad 3,5 miljoen inwoners telt!

Op de Mack Avenue, 11243, bevinden zich de bureaus van de „Belgian Press“, de uitgeefster van de Gazette van Detroit. De Gazette is een weekblad, volledig in het Nederlands opgesteld, met een totale oplage van ongeveer 4.500 exemplaren.

Hoe ontstond het blad?

Rond de eeuwwisseling verlieten duizenden Vlamingen hun „arm Vlaanderen“. Ze zochten, vooral in Amerika, wat ze hier niet vonden: een menswaardige toekomst.

Moline trok aanvankelijk de meeste emigranten aan. Toen Ford zijn fabrieken bouwde te Detroit en duizenden arbeidskrachten nodig had, vestigden onze mensen zich aldaar.

In een vreemd land zochten emigranten steun en hulp bij mekaar. Zo ontstond te Detroit, en te Moline reeds voor de eerste wereldoorlog het Vlaams gemeenschapsleven, dat na 1918 een grote bloei zou kennen. Maar er bestond vooral behoefte aan contact met het oude vaderland. Over alles wat de emigranten in Vlaanderen achterlieten, vernamen ze weinig of niets. Toen vatten enkele vooraanstaande Vlamingen te Moline het plan op een weekblad te

stichten, dat vooral nieuws zou brengen uit België. Nog voor het uitbreken van de eerste wereldoorlog verscheen de Gazette van Moline.

Detroit was in 1913 de sterkste Vlaamse nederzetting geworden. Ook daar besloten enkele Vlamingen een weekblad uit te geven. In 1914, kort voor het uitbreken van de eerste wereldoorlog, verscheen het eerste nummer van de Gazette van Detroit.

De Stichter-uitgever ervan was Camiel Cools, afkomstig uit Moorslede. Het blad werd gedrukt door Gustaaf Vermeulen.

Het verscheen op klein formaat en werd aanvankelijk in de volksmond „het boterbladje” genoemd.

Camiel Cools heeft de vruchten van zijn pionierswerk niet gesmaakt. Reeds in 1916 overleed hij; hij werd opgevolgd door Frank Cobbaert, die te Aalst geboren werd.

Het blad groeide uit, én in formaat, én in de degelijkheid van de berichtgeving.

In 1920 nam Peter Corteville, de huidige directeur, samen met zijn schoonbroer, Leo Leplae, de meerderheid van de aandelen over. Drukkerij en bureaus werden van Leibstreet naar de Mack Avenue overgebracht. Twee jaar later werd Hortense Leplae tot hoofdredaktrice van het blad aangesteld.

Tot 1940 verschenen twee Nederlandstalige weekbladen in Amerika, namelijk de Gazette van Moline en de Gazette van Detroit. Door oorlogsomstandigheden hield de Gazette van Moline op te verschijnen. Haar abonnees werden overgenomen door de Gazette van Detroit.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was de Gazette de enige nieuwsbron voor onze mensen in Amerika en Canada. Daarin vernamen ze iets over de toestand in het oude vaderland, over familieleden en vrienden die de bezetting meemaakten.

In 1946 had Peter Corteville alle aandelen in handen. Het blad groeide uit tot het alomgekend weekblad, dat abonnees telt in Amerika, Canada, België, Nederland, Zwitserland, Zuid-Amerika en Zuid-Afrika. Twintig korrespondenten, verspreid over verschillende landen, zorgen voor de berichtgeving.

Wie houdt het roer in handen?

Algemeen directeur van de „Belgian Press” is Peter Corteville. Hij werd in 1881 te Rumbeke geboren, is dus 83 jaar oud, maar bezit nog de vitaliteit van een zestiger.

Toen hij vorig jaar in België op bezoek was, vertelde hij ons: „Het blad is al die jaren, ook tijdens de wereldoorlog, om de week verschenen. Dat ging soms met grote moeilijkheden gepaard, maar het is toch gelukt!”

Tot 1954, dat was tweeëndertig jaar lang, bleef Hortense Leplae hoofdredaktrice van het blad. Ze werd te Esen geboren in 1879. Ze was één der populairste figuren van de Vlaamse nederzetting te Detroit.

In 1954 werd ze opgevolgd door mevr. Godelieve Van Reybrouck, die in 1920 te St.-Andries-Brugge geboren werd. De huidige hoofdredaktrice genoot onderwijs te Wijnendale en behaalde het diploma van onderwijzeres.

Sinds enkele jaren wordt directeur Corteville bijgestaan door zijn oudste zoon Richard Corteville.

1964! De Gazette van Detroit verschijnt vijftig jaar! Dit uniek gouden jubileum werd met de nodige luister te Detroit gevierd.

A. De Ké

□

Vlaanderen overzee

Te Montreal in Canada is een jonge Vlaamse Kring zeer actief op het kulturele vlak. De voorzitter ervan, A. Burke, slaagde erin voor de Canadese T.V. een uitzending te houden over de 11-juli-herdenking en over de huidige Vlaamse gemeenschap. Artikelen over dezelfde onderwerpen werden geplaatst in Engelse en Franse kranten in Canada. Ook op sociaal gebied is de Vlaamse Kring van Montreal vooruitstrevend, o.m. met een onthaaldienst voor landgenoten die er op bezoek zijn of er zich vestigen.

Onlangs is te Rio de Janeiro, Brazilië, eveneens een Vlaamse Kring opgericht. Zopas verscheen het tweede nummer van hun tijdschrift „De Schakel”, niet te verwarren met het gelijknamig maandblad van de Vlamingen in Argentinië. Tussen beide echter is er contact en samenwerking in het vooruitzicht.

Te Botucatu, Brazilië, waar enkele tientallen oud-kolonialen in kooperatief verband leven op de fazenda Monte Alegre, werd een sociaal-kultureel comité opgericht onder leiding van J. Onckelinx. Naast ontspanning en sport werd ook een bibliotheek opgericht en worden muziek- en voordrachtavonden ingericht.

In São Paulo en in Pôrto Alegre, beide in Brazilië, tenslotte werden de hoofden bijeengestoken om in een Vlaams verenigingsleven zichzelf en elkander op te werken.

De vereniging „België in de Wereld” ondersteunt al deze initiatieven, en stuurde o.m. kisten